

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 124/02-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. júla 2002 o sťažnosti Ing. J. L., bytom Š. 1070, zastúpeného advokátkou JUDr. M. B., Ž., vo veci porušenia čl. 6, čl. 13, čl. 14 a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Daňového úradu Bytča, Ústredného daňového riaditeľstva Slovenskej republiky, pracoviska Žilina, Okresného súdu Žilina, súdneho exekútora F. R. a Exekútorského úradu pri Okresnom súde v Námestove a o návrhu na predbežné opatrenie takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. J. L.

1. o porušení jeho práva upraveného v čl. 6, čl. 13, čl. 14 a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozhodnutiami Daňového úradu Bytča v konaniach sp. zn. 1780/92 a sp. zn. 691/240/15026/1999 a postupom a rozhodnutiami Ústredného daňového riaditeľstva Slovenskej republiky sp. zn. V/2-91/93/Cha a sp. zn. V/210-318/99/Cha, ako aj postupom Okresného súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. Nc 822/00 o d m i e t a pre nedostatok právomoci;

2. o porušení jeho práva upraveného v čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Ústredného daňového riaditeľstva Slovenskej republiky v konaní o návrhu na obnovu konania vo veci vyrubenia penále rozhodnutiami sp. zn. V/210-318/99/Cha z 13. septembra 1999 a sp. zn. č. 691/240/150216/1999 zo 7. júla 1999 o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť;

3. o porušení jeho práva upraveného v čl. 6, čl. 13, čl. 14 a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd súdnym exekútorom F. R. a Exekútorským úradom pri Okresnom súde v Námestove o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 2. januára 2002 doručené sťažnosť Ing. J. L., bytom Š. (ďalej len „sťažovateľ“), „o priznanie porušovania Európskeho Dohovoru o ľudských právach a slobodách, zrušenie rozhodnutí a vyplatení zadosťučinenia, 20.000.000,-Sk“, ako aj návrh sťažovateľa „o predbežné opatrenie v konaní o priznanie porušovania Európskeho Dohovoru o ľudských právach a slobodách, zrušenie rozhodnutí a vyplatenie zadosťučinenia 20.000.000,-Sk.“ Ústavný súd ich posúdil vzhľadom na ich obsah ako jedno podanie (sťažnosť). Keďže podanie nespĺňalo podmienku povinného právneho zastúpenia, ústavný súd 13. februára 2002 vyzval sťažovateľa, aby v lehote 15 dní predložil splnomocnenie pre advokáta alebo komerčného právnik na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom. Ústavnému súdu bolo 7. marca 2002 doručené splnomocnenie pre advokátku JUDr. M. B., Ž., ktoré obsahovalo aj oprávnenie pre advokátskeho koncipienta zastupovať sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom, čo § 20 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) neumožňuje, a preto ústavný súd vyzval 4.

apríla 2002 a opakovane 15. mája 2002 sťažovateľa na úpravu splnomocnenia; táto úprava bola doručená ústavnému súdu 28. mája 2001.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že bol držiteľom živnostenského oprávnenia, na základe ktorého a na základe žiadosti mu bola poskytnutá dotácia vo výške 959.886,- Sk na prevádzkovanie jeho činnosti (rozhodnutie Regionálnej pozemkovej a informačnej služby Ministerstva poľnohospodárstva a výživy Slovenskej republiky v Žiline z 11. októbra 1991 č. j. 379/91). Daňový úrad Bytča na základe uskutočnenej kontroly rozhodnutím zo 7. decembra 1992 sp. zn. 1780/92 rozhodol o vrátení (odvedení) tejto dotácie do štátneho rozpočtu. O odvolaní sťažovateľa proti tomuto rozhodnutiu rozhodlo Ústredné daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky, pracovisko Žilina (ďalej len „Ústredné daňové riaditeľstvo“), rozhodnutím z 1. júla 1993 sp. zn. V/2-91/93/Cha tak, že odvolanie zamietlo. Sťažovateľ podal žalobu Krajskému súdu v Banskej Bystrici. V rámci správneho súdnictva Krajský súd v Banskej Bystrici žalobu sťažovateľa 3. novembra 1993 v konaní vedenom pod sp. zn. 23 S 399/93 zamietol.

V nadväznosti na právoplatné rozhodnutie Daňového úradu Bytča sp. zn. 1780/92 tento úrad vydal exekučné príkazy č. 32/97 z 25. júla 1997, č. 28/98 z 24. júna 1998 a č. 38/98 z 5. augusta 1998, všetky na prikázanie pohľadávky na peňažnú sumu 831.516,- Sk, ktoré však neskôr boli zrušené (28. júna 1999), a 11. augusta 1999 poukázal Daňový úrad Bytča sťažovateľovi finančné prostriedky vo výške 114.806,53 Sk, ktoré mu boli zadržované z vratiek z DPH.

Daňový úrad Bytča 7. júla 1999 oznámením č. j. 691/240/15026/1999 rozhodol o penále za neodvedenie vratky dotácie 959.886,- Sk, a to vo výške 1.919.772,-Sk, s tým, že sťažovateľ bol upovedomený o tom, že v prípade nezaplatenia penále sa uskutoční výkon rozhodnutia. Na základe odvolania sťažovateľa Ústredné daňové riaditeľstvo rozhodnutím z 13. septembra 1999 sp. zn. V/210-318/99/Cha rozhodlo tak, že odvolanie zamietlo. V nadväznosti na toto právoplatné rozhodnutie súdny exekútor doručil sťažovateľovi „upovedomenie o začatí exekúcie“ č. Ex 82/2000 z 27. júna 2000.

Sťažovateľ sa návrhom na vydanie platobného rozkazu zo 6. júna 2000 obrátil na Okresný súd v Žiline a žiadal zaplatiť sumu 643.048,40 Sk s prísl. v súvislosti s predchádzajúcimi konaniami Daňového úradu Bytča spojenými s poskytnutím dotácie. Okresný súd v Žiline konanie vedené pod sp. zn. Nc 822/00 zastavil 15. novembra 2000 z dôvodu, že sťažovateľ nezaplatil súdny poplatok. Sťažovateľ požiadal 23. marca 2001 o odpustenie súdnych poplatkov. Okresný súd v Žiline návrh o oslobodenie od súdnych poplatkov 11. apríla 2001 zamietol. Z dokumentácie nie je zrejmé, či sa proti tomuto rozhodnutiu sťažovateľ odvolal.

Sťažovateľ vo svojom podaní ďalej uviedol, že 7. augusta 2001 podal návrh na obnovu konania vo veci rozhodnutí sp. zn. V/210-318/99/Cha a sp. zn. 691/240/15026/1999; Ústredné daňové riaditeľstvo upozornil 26. novembra 2001 na prieťahy v konaní, ale toto do času podania sťažnosti ústavnému súdu o návrhu na obnovu konania nerozhodlo.

Sťažovateľ faxom z 13. júna 2002 doručil ústavnému súdu rozhodnutie Daňového úradu Bytča z 5. februára 2002 o upustení od vymáhania vratky poskytnutej dotácie zo štátneho rozpočtu z dôvodu zániku práva v zmysle § 71 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok), pretože rozhodnutie č. 1780/92 zo 7. decembra 1992 bolo možné vykonať najneskôr do 3 rokov po uplynutí lehoty určenej pre splnenie uloženej povinnosti, ktoré sťažovateľ prevzal 10. júna 2002.

Na základe vyššie uvedeného sťažovateľ od ústavného súdu požaduje rozhodnúť o predbežnom opatrení s týmto obsahom:

„Súd ukladá odporcovi odo dňa doručenia predbežného opatrenia až do právoplatného skončenia konania vo veci o priznanie porušovania Európskeho Dohovoru o ľudských právach a slobodách, zrušenie rozhodnutí a vyplatenie zadosťučinenia ukladá zákaz:

- 1. pokračovať v konaní v teraz platných rozhodnutiach*
- 2. vydávať nové rozhodnutia v tejto veci*
- 3. vydávať nové rozhodnutia v tejto veci a už začaté úkony pozastaviť*
- 4. disponovať s majetkom navrhovateľa*

5. *zaťažovať alebo prevádzať majetok v prospech tretích osôb, ak sa niečo také už začalo okamžite s tým skončiť*
6. *prenášať záväzky, pohľadávky, práva a povinnosti na iné subjekty*
7. *zabavovať účty hmotný a nehmotný majetok, alebo podiely v prospech tretích osôb*
8. *zdržať sa akýchkoľvek krokov v tejto veci, ktoré by viedli k poškodeniu navrhovateľa, ktoré nie sú uvedené v predchádzajúcich bodoch.*

Odporca je povinný uhradiť navrhovateľovi trovy konania tak, ako budú vyčíslené.“

Vo veci samej požaduje sťažovateľ vydať takéto rozhodnutie:

„1. Slovenská republika v zastúpení: Daňový úrad Bytča, UDR Žilina, Okresný súd Žilina, Exekútorický úrad F. R. porušila ľudské práva a slobody voči Ing. J. L. i r. č. 560623/7604 obsiahnuté v Článku 6, 13, 14, 17 a Článku 1 Dodatkového protokolu č. 1 Európskeho Dohovoru o ľudských právach a slobodách.

2. Ústavný súd ruší:

- *rozhodnutie č. k. 1780/92 zo 7. 12. 1992*
- *rozhodnutie č. k. V./2-91/93/Cha z 1. 7. 1993*
- *rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23 S 399/93 z 3. 11. 1993*
- *rozhodnutie 691/240/15026/1999 z 7. 7. 1999*
- *rozhodnutie č. k. V/210-318/99/Cha z 13. 9. 1999*
- *Upovedomenie o začatí exekúcie z 17. 7. 2000 č. k. Ex 82/2000 ako odporujúce Európskemu Dohovoru o ľudských právach a slobodách obsiahnuté v Článkoch 6, 13, 14, 17 a článku 1 Dodatkového protokolu č. 1. Európskeho dohovoru o ľudských právach a slobodách.*

3. Odporca je povinný uhradiť navrhovateľovi 20.000.000,-Sk dvadsať miliónov ako zadosťučinenie za ujmu na mene a stratu na zárobku do 15 dní od doručenia rozsudku.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa domáha konania podľa článku 127 ústavy.

Ústavný súd každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a zisťuje, či nie sú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

1. Sťažovateľ požaduje, aby ústavný súd rozhodol o porušení jeho práva upraveného v čl. 6, čl. 13, čl. 14 a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) a čl. 1 Dodatočného protokolu č. 1 k Dohovoru v označených konaniach a označenými rozhodnutiami orgánov štátnej správy (Daňového úradu Bytča a Ústredného daňového riaditeľstva). Článok 127 ústavy ustanovuje subsidiárnu právomoc ústavného súdu rozhodovať o ochrane základných práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb. Znamená to, že právomoc ústavného súdu je daná len v tých prípadoch, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv a slobôd postupom a rozhodnutiami orgánov štátnej správy, ktoré sú preskúmateľné v rámci správneho súdnictva, čo dokumentoval samotný sťažovateľ tým, že o jeho žalobe proti právoplatnému rozhodnutiu Ústredného daňového riaditeľstva sp. zn. V/2-91/93 Cha z 1. júla 1993 rozhodoval Krajský súd v Banskej Bystrici 3. novembra 1993 a v konaní vedenom pod sp. zn. 23 S 399/93 žalobu sťažovateľa zamietol. Zo spisovej dokumentácie predloženej sťažovateľom vyplýva, že sťažovateľ preskúmanie ďalšieho namietaného rozhodnutia Ústredného daňového riaditeľstva sp. zn. V/210-318/99/Cha neuplatnil na všeobecnom súde v rámci správneho súdnictva v zákonom ustanovenej lehote.

Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd odmietol sťažnosť v tejto časti pre nedostatok svojej právomoci vo veci konať.

Nad rámec tohto rozhodnutia ústavný súd v súvislosti s tým, že sťažovateľ sa domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv v konaniach daňových orgánov, ktoré boli právoplatne skončené v roku 1993 a v roku 1999, uvádza, že sťažovateľ mal až do 31. decembra 2001 k dispozícii prostriedky individuálnej ochrany svojich základných práv pred ústavným súdom, ktoré však nevyužil bez toho, že by mu v tom bránili ústava alebo zákonné prekážky. Ústavný súd už vyslovil, že ústavná a ani zákonná úprava „novej“

sťažnosti pred ústavným súdom podľa čl. 127 ústavy (s účinnosťou od 1. januára 2002) ju nekvalifikuje ako prostriedok ochrany ľudských práv a základných slobôd pred ústavným súdom nahrádzajúci ten, ktorý bol dostupný do 31. decembra 2001, a preto takéto sťažnosti po ich predbežnom prerokovaní odmieta ako zjavne neopodstatnené (II. ÚS 1/02, II. ÚS 29/02, II. ÚS 35/02, II. ÚS 40/02, II. ÚS 57/02).

Sťažovateľ požaduje vyslovenie porušenia čl. 6, čl. 13, čl. 14 a čl. 17 Dohovoru a čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru, a to v súvislosti s tým, že Okresný súd v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. Nc 822/00 zastavil konanie o návrhu na vydanie platobného rozkazu o zaplatenie 643.048,40 Sk zo 6. júna 2000 pre nezaplatenie súdneho poplatku a zamietol návrh sťažovateľa o oslobodenie od súdnych poplatkov. V tom vidí sťažovateľ porušenie jeho práv upravených v čl. 6, čl. 13, čl. 14 a čl. 17 Dohovoru a čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru. V rozhodnutiach súdu vidí odobratie mu účinných právnych prostriedkov a znemožnenie mu požadovať nápravu spôsobenej krivdy súdom, čo považuje za upretie užívania jeho práv a slobôd priznaných mu Dohovorom. Predmetom porušenia práva sťažovateľa mala byť povinnosť zaplatiť súdny poplatok, resp. zastavenie konania pre nezaplatenie súdneho poplatku a odmietnutie žiadosti (návrhu) o oslobodenie od súdnych poplatkov. Ústavný súd odmietol túto časť sťažnosti pre nedostatok právomoci, pretože proti uzneseniu o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku je prípustné nielen odvolanie (ktoré sťažovateľ využil), ale aj dovolanie podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku -ďalej len „OSP“ (odňatie možnosti konať pred súdom), čo potvrdzuje aj judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a proti uzneseniu o zamietnutí návrhu o oslobodenie od súdnych poplatkov je prípustné odvolanie, ktorého využitie sťažovateľ nepreukázal.

2. Sťažovateľ namieta zbytočné prietahy v konaní Ústredného daňového riaditeľstva, a to v súvislosti s návrhom na obnovu konania, ktorý podal v auguste 2001 a urgoval v novembri 2001. Nečinnosť Ústredného daňového riaditeľstva, t. j. orgánu štátnej správy, má byť dôvodom na porušenie jeho práva upraveného v čl. 6 Dohovoru.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Uvedené ustanovenie predpokladá príčinnú súvislosť medzi konaním súdu a namietaným porušením práva ním garantovaného. V danom prípade sa namieta porušenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru daňovým orgánom, a nie postupom súdu. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd odmietol sťažnosť v tejto časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Okrem toho ústavný súd uvádza, že podľa § 244 ods. 1 OSP v znení účinnom od 1. januára 2002 súdy v správnom súdnictve preskúmajajú na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, pričom podľa § 244 ods. 3 OSP postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť. Sťažovateľ v čase uplatnenia vyslovenia porušenia jeho práva prostriedok nápravy v rámci všeobecného súdnictva nevyužil a uplatnil nárok na ochranu pred porušovaním jeho práva 2. januára 2002 na ústavnom súde. Od 1. januára 2002 bol však oprávnený a povinný uplatniť tento nárok na všeobecnom súde.

3. Sťažovateľ požadoval vysloviť aj porušenie ním vyššie označených základných práv „Exekútorským úradom F. R.“. Ústavný súd v súlade s § 2 a s § 6 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) v znení neskorších predpisov považoval za adresáta porušovania označených základných práv sťažovateľa samotného exekútora. Sťažovateľ však neuviedol, ako exekútor (exekútorský úrad) mal porušiť označené základné práva sťažovateľa. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd nemohol zistiť vzájomnú príčinnú súvislosť medzi postupom exekútora (exekútorského úradu) a označenými základnými právami navrhovateľa, a preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

V dôsledku výroku rozhodnutí (uvedených pod bodom 1, 2 a 3) bolo už bez právneho významu zaoberať sa otázkou rozhodovania o predbežnom opatrení (sťažovateľ mal zrejme na mysli dočasné opatrenie podľa § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd sa nezaoberal ani požiadavkou sťažovateľa rozhodovať o primeranom finančnom zadosťučinení a o zrušení označených rozhodnutí, pretože táto otázka nie je predmetom rozhodovania ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania sťažnosti (I. ÚS 50/01, I. ÚS 5/02, II. ÚS 43/02). Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania rozhoduje len o jeho prijatí vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. júla 2002